

naučili! V «Dekliškem vrtcu» objavlja Slov. kršč.-soc. ženska zveza program za ženski kongres na kat. shodu. Zanimivo je pismo Reziče Knapič iz Beograda o tamošnji Dekliški zvezi, a važno zlasti za dekleta, ki pridejo v Beograd. Društveni glasnik prinaša poročila naših prosvetnih društev iz Verzeja, Sv. Petra pod Sv. gorami, Marija Reke, St. Andraža pri Velenju, Brežic, M. Nedelje, Čirkovc in Sv. Ruperta na Dolenjskem. Poročila o zdravstvenih predavanjih, ki jih prireja celjsko okrožje SKSZ, je zadovoljivo. Se podrobneje poročilo o uspehih teh predavanj prinese prihodnja številka. — «Naš dom» se naroča: Celje, hotel «Beli vol.» Naročnina celoletno 10 din. Kdor si takoj naroči, dobi še celi letopisni letnik.

Davčne knjžice. Naši davkoplačevalci, zlasti oni iz kmetijskih krogov, so zahtevali ter še vedno zahtevajo, davčne knjžice. Brez teh ni nobenega pregleda čez plačane davke in vobče ni reda na davčnem polju. Ljudje samo dobivajo čeke s predpisom davčnih svot, ki rastejo od četrtletja do četrtletja, pa niti ne vedo, katere davke plačujejo. Poslanec dr. Hohnjec se je v tej zadevi že večkrat obrnil na finančno ministrstvo in zlasti na delgacijo finančnega ministrstva v Ljubljani. Od g. finančnega delegata je dne 21. aprila 1922 dobil odgovor, v katerem finančna delegacija zatrjuje, «da je bilo v novejšem času davčnim uradom že ponovno naročeno, naj vsaki stranki na zahtevo izroče davčno knjžico ter naj v njo vpišejo tako predpis, kakor tudi vsa plačila za tekoče leto». Davčni uradi so torej po izpovedbi finačne delegacije dobili ponovno naročilo, da morajo vsaki stranki, na zahtevo izročiti davčno knjžico ter da morajo vnjo vpisati predpis davka in vsa plačila za tekoče leto. Po tem naročilu pa se davčni uradi po večini niso ravnali. Razni davčni uradniki so zahteve davkoplačevalcev po davčni knjžici ter po vpisu davčnega predpisa in izvršenega plačila odklanjali iz raznih razlogov, nekateri celo na jako neuljuden način. Dr. Hohnjec je bil prisiljen letošnje leto se zopet obrniti na finančno delegacijo. K temu ga je napotilo ne samo dosedanje neizpolnjevanje davčnim uradom danega naročila, marveč dejstvo, da je z velikim povišanjem zemljiškega in sploh vseh direktnih davkov letošnje leto zelo povečana možnost nereda in vsled tega tudi nepravilnega pritiskanja naših davkoplačevalcev. Da bi pred tem prevelikim pritiskom obvaroval osobito kmetijske in obrtniške davkoplačevalce, ki si sami ne znajo dovolj pomagati, je poslanec dr. Hohnjec to zadevo zopet sporočil finančni delegaciji v Ljubljani. Pretekli mesec je dobil od gospoda finančnega delegata ta-le odgovor: «Na vaše cenjeno pismo mi je čast vam sporočiti, da sem glede davčnih knjžic vnovič dal davčnim uradom stroge ukaze in zapretil, da bom vsakega uradnika disciplinarnim potom kaznoval, ki bi se ne ravnal po predpisih. Okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru bo objavilo v tej zadevi v časopisju primeren razglas».

Glede vinotočev dobivamo mnogo vprašanj, ali so res dovoljeni tudi za one vinogradnike, ki imajo vinograd oddaljen v drugi občini, ali pa daleč od hiše. Pokrajinska uprava je na pritisk naših poslancev odredila, da se mora dovoliti vinotoč vsem vinogradnikom, ki ne morejo vina drugače prodati. V mariborskem okrajnem glavarstvu so že tudi dobili taki vinogradniki dovoljenje. Svetujemo prizadetim, da napravijo novo prošnjo na okrajno glavarstvo in na Pokrajinsko upravo (oddelek za kmetijstvo) v Ljubljani.

Prošnje za vojaški dopust je treba od 1. julija naprej kolekovati s kolekom 3 D in priložiti 10 D kolek za rešitev.

Vrednost našega denarja (valuta) zopet občutno pada. Kako to? Švicarski bogataši imajo v rokah tržišča z denarjem. In ker kupujejo Švicarji vsako leto mesca julija in avgusta v Jugoslaviji žito, namenoma tiščejo vrednost našega denarja dol, da ceneje kupijo žito.

Zborovanje obrtnikov v Prekmurju. V nedeljo, dne 5. avgusta, bo v Beltincih veliko zborovanje vseh okoliških obrtnikov. Na zborovanju govorita poslanca gg. Kletel in Siftar ter predsednik Jugoslovanske Obrtne zveze g. Ivan Ogrin. Zborovanje bo popoldne ob 5. uri po zborovanju Slov. ljudske stranke. Prekmurški obrtniki naj pridejo takoj ob 2. uri na zborovanje Slovenske ljudske stranke (Kmetijske zveze), kjer bo deta prekmurska poslanca poročala o političnem položaju, ker na obrtnem zborovanju bodo govorniki razpravljali le o strokovnih in stanovskih vprašanjih.

Razne novice od Sv. Petra pri Mariboru. Od nas že dolgo ni bilo kakih novic. Pa nikar ne mislite, da se pri nas nič novega ne zgodi. Politika sicer miruje — želimo ji večni mir — zato nas pa davki tem bolj tlačijo. Ja, ko bi mogli vino prodati! Pa ni kupec! Pil bi ga marsikdo in za plačilo hvalil — toda kupil? Predrago, prekislilo itd. — sami prazni izgovori. Vinska letina je srednja do sedaj. Dva huda viharja sta povzročila precej škode. Bog nas varuj toče! — V Grušovi sta kupila zakonska Maks in Marija Damiš 115 kg težki zvon za Grušovsko kapelico. Zvon je bil blagoslovljen dne 11. julija. Streljanje, godba, maji in venci so povzdignili celo slovesnost. Vsa čast Grušovčanom, posebno Maksu in Mariji Damiš. Pri tej priliki se je nabralo za Dijaško kuhinjo 822 K. Dne 22. julija smo obhajali v Molečniku št. 1 nad vse ljubko slavnost. Velečebelar g. Franc Kirar se je poročil z gospodično učiteljico Karolino Pavel iz velespoštovane obitelji Pavel v Potni pri Radgoni. Kot priči sta bila stric ženinov g. dr. M. Slavič in nevestin brat g. dr. Avg. Pavel, profesor iz Sombathelija. Slavnosti so se udeležili odlični gostje iz Prekmurja in iz Maribora. Priljubljenima novoporočencema iskreno čestitamo.

Smrt ugledne mladenke. (Dopis od Sv. Lenarta v Slov. gor.) Dne 25. julija 1923 popoldne je umrla gd. Ružena Stupica na domu svojih staršev pri Sv. Lenartu v Slov. gor. po kratki in zavrtni bolezni — skrlatici. 21. julija t. l. na dan svojega rojstva je legla v bolniško postelj v 17. letu svoje starosti. Pokojna je bila vzgledna učenka in je dovršila peti razred realke v Mariboru z dobrim uspehom, ljudsko šolo je obiskovala pri Sv. Lenartu, meščansko šolo pa nekaj časa v Gradcu, pozneje v Mariboru. Bila je veselje in ponos svojih staršev. Vse jo je rado imelo, zlasti soščolci in soščolke. Njeni profesorji se je bodo gotovo radi spominjali. — Imela je strogo narodno in krščansko vzgojo ter je rada sodelovala pri Orlicah. Še tik pred svojo smrtjo je delala načrte za izpopolnitev svojega znanja v modernih jezikih. Nemila smrt ji je prestrigla nit življenja v najlepši mladosti. Vsled svojega ljudomilega in veselega značaja je bila povsod priljubljena. Kakor roža se je razcvetala. Posebno svoje starše, brata in sestro je ljubila nad vse. Zato je bilo tudi slovo staršev, brata in sestre tako težko. Naj počiva v miru! Na svidenje nad zvezdami! Globoko potrti rodbini pa naše iskreno sožalje.

Tudi najboljšega prijatelja se naveličaš. (Dopis od Sv. Bolfenka v Slov. gor.) Hrvatje v Bednji še niso izumrli; prejšnji teden sta zopet dva moža prosjačila po naših vaseh za žito, obleko, denar in drugo, kazala sta ljudem staro ubožno spričevalo iz leta 1921. Nabrala sta malo, ker so naši ljudje postali nasproti Bednjanom previdnejši; le nekateri so jim še slepo verjeli. — G. urednik, ali veste, kaj so «žekinje»? Tako se imenujejo pri nas žene in dekleta, kadar gredo žet na polje; to je njihova častna in zlata doba; kar je za moške košnjaja, to je za ženske žetev. V tem času se ženske ponosno postavljajo; vsaka obleče kaj boljšega; bela bluza, pisan modrec, lep naramni predpasnik je običajna uniforma zlasti mlajših ženjc. Ko zvoni 7. uro, se ženjice že zbirajo pri gospodarjevi hiši. Kmetica pa je že celi prejšnji dan pridno pekla pogače in beli kruh, kajti ženjice zahtevajo kaj boljšega. To je vedno praznik v kmetški hiši, kadar žanjejo rž in pšenico. Tudi pomočniki že čakajo v hiši, dva ali trije moški; kajti ženjice opravljajo samo glavno delo, žito samo požanjejo in v snope zvežejo, srpe jim morajo brusiti moški, snope odnašati in sestavljati v kope morajo tudi moški. Med tem pa, ko jim moški brusijo srpe, imajo po stari pravici kratek odmor, da si same malo nabrusijo jezike; vsaka ženjica ima svoj srp in ne vzame zlahka tuj srp v roke. Med tem pa, ko ostri srpi udarjajo po suhih žitnih debelih in pojejo svojo pesem sik-sik-sik, jim pošilja skrbna kmetica pridno v širokih korbačah slastnih pogač in dobrih povitic na polje, gospodar pa jim nosi v malih sodčih okrepčave za žejna grla. Zvečer pa, ko je končano delo, vzame vsaka ženjica s posebnim ponosom svoj srp pod pazduho, vesela pesem zadoni in zbor 10—12 ženjc se pomika proti domu, veselo pevajoč razne domače pesmi. In iz vseh kotov pokukajo radovedne oči in drug vpraša drugega: Kdo pa gre? — A. Jožkove žekinje so. — Doma jih seveda še čaka dobra večerja in če gospodar ni preveč skop, prinese še kaj iz kleti za likof. To je povest od hofenskih žekinj; pomenljiva je ta povest ne samo za to, ker zahtevajo ženjice za svoje delo letos že 100 K na dan, ampak tudi zato, ker tako bogata pogostitev ne stane malo; v tunji se globoko pozna, če so imeli pri hiši več dni ženjice in tudi vreča z lepo belo moko se krči čudovito. Zato pa tudi dragih gospe in gospodičen žekinj ne kličejo k hiši, razen če je treba; radi vidijo, da pridejo, še rajši pa, da zopet odidejo. Na svetu je že tako, da se še najboljšega prijatelja naveličajo prav hitro; tudi pri teriljah in ženjicah je tako.

Na železnicah v celi državi se pripravljajo kratek štrajk kot protest proti mačehovskemu ravnanju vlade z železničarji.

Na osnovni in meščanski šoli šolskih sester v Celju se vrši vpisovanje za šolsko leto 1923-24 dne 11. septembra 1923. Naslednji dan se začne pouk s sv. mašo na čast sv. Duhu. Zavod šolskih sester sprejema na stanovanje gojenke za domačo šolo, pa tudi take, ki obiskujejo gimnazijo ali trgovsko šolo. Oskrbi jih z vsem potrebnim, kakor: z dobro krščansko vzgojo, vestnim poukom in z zdravno tečno hrano. — Poleg glavnih šolskih predmetov se deklke še lahko izobrazijo v glasbi, petju in modernih jezikih, izučee se tudi lahko za učiteljice ročnih del in otroške vrtnarice. Sprejmejo se tudi one deklke, ki imajo veselje do samostanskega življenja in pouka.

Zanimivosti iz Mozirja. Pri nas se samo govori o kuluku. Naši pristaši so zadovoljni, ker se je posrečilo poslancem SLS doseči, da se bo na kuluk (tlako) pozivalo ljudstvo le v onih pokrajinah, kjer ljudstvo kuluk želi, razni «državotvorni» demokrati, Sokoli in «novepečeni» radikali, ki vse hvalijo, kar se v Beogradu sklepe, ni pa menda, kakor je iz njih držanja posneti, radi šli na kuluk v Macedonijo ali Črnogoro. G. župana prosimo, da vse te gospode, tudi na ekspozituri je eden tak radikalec, vpiše na prvo mesto v spisku s pripombo, da želijo biti pozvani na kuluk. — Orjuna je potrebna v našem trgu, je pogruntal dični sokolaš, neizvoljeni demokrati poslanec Ivan Lipold, ki ima, kar trdijo mozirske «cajtinge», dnevno samo 25 ur prostega časa za obisk gostiln. Možu bo baje v kratkem zmanjkalo drobiža, kar bo velika ovira za obisk gostiln in izrabo 25 ur prostega časa na dan, zato smatra ustanovitev Orjune kot zelo potrebno sredstvo, da bo mogel kot načelnik Orjune brez cvenka dobiti v gostilnah dovolj pijače za sebe in podobne bratce orjunce. Kako se to zgotovi, ga bodo orjunci v drugih krajih že poučili. — Kako koristna je liberalna politika in sokolstvo za obrtnike in trgovce, imamo več vzgledov pri nas, drugi baje še sle-

dijo. Ali se bodo gotovi liberalni petelini pri nas iz teh žalostnih slučajev kaj naučili, ne vemo, menda ne, ker jim je liberalizem glavna briga, vse drugo pa — brezpomembno.

Gornjegrajski okraj. V nedeljo, dne 29. julija, sta se vršila dva zelo dobro obiskana shoda SKZ v Ljubnem in v Libiji pri Mozirju. Na obeh je poročal poslanec Vladimir Pušenjak o političnem položaju in o zakonih, kateri so se v narodni skupščini sprejeli ter bodril k vstrajanju v borbi za doseg avtonomije. Izvajanja govornika so se splošno odobraval. — Po shodu v Ljubnem se je obč. odbor v Ljubnem dalje časa razgovarjal s poslancem glede toli potrebne cestne zveze z Mežiško dolino, glede nastopanja komandanta komisije, ki je popisovala konje in vozila, glede pretirano visokih davkov, glede taks na vozove sa fedrima itd.; v Libiji so se ugledni možje, župani in obč. odborniki potegovali za doseg podpore po toči, po povodnji, ostro nastopili proti kuluku, slabim ravnanjem z našimi vojaki, se potegovali za predpis pravičnih davkov itd. G. poslanec je dal povsod zadovoljiva pojasnila in obljubil, da se bo potegoval z ostalimi člani Jugoslov. kluba za to, da dobe po vremenskih neizpolnjevanjih podporo. Shodi so se lepo mirno vršili in so bili udeleženci zadovoljni, ker so dobili jasno sliko o politiki Jugoslov. kluba in spoznali grdo hujskanje raznih nasprotnikov, ki niso nikdar in ne bodo nikdar ljubili resnice, hčerke božje.

Šoštanjski okraj. V nedeljo, dne 5. avgusta, po sv. maši shod pri St. Janžu na Vinski gori, v ponedeljek, dne 6. avgusta, shod župnikov za celi okraj v Šoštanju ob 9. uri predpoldne v cerkveni hiši. Na vseh zborovanjih govori poslanec Vladimir Pušenjak.

Iz Sotelske doline nam poročajo, da je zadnji teden razgrajalo veliko neurje s točo in strašnim viharjem. Ta grozna nevihta je uničila vse v župnijah Podčetrtak in Olimje. Uničeni so po večini najlepši vinogradi ter tudi poljski pridelki in žito. Vihar je bil tak, da je celo podiral drevje ter druge slične nasade. Prizadeto ljudstvo je popolnoma ubupano.

Zopet novi zvonovi v Pišecah. Nad eno leto je čakala podružnica Sv. Jakoba na Malemvrhu, župnije Pišec na nove zvonove. Zato je pa bilo v celi župniji veselje tem večje, ker so prišli kar trije ravno h godu sv. Jakoba. V nedeljo, dne 29. julija jih je preč. gospod kano-nik Josip Mesiček iz Brežic, pooblaščen od škofa, blagoslovil, potem so pa izza vencev med sviranjem kapelske godbe in streljanjem topičev vzplavali v zvonik. Srca so nam igrala veselja, ko so nam čez kratek čas pozvonili k sv. maši. Zvonenje je lepo in ubrano in čista čast zvonarni Bühl v Mariboru. Ko sta gostoljubna cerkvena ključarja, vse, ki so pripomogli k tej slovesnosti, pogostila, je cela družba na predlog uglednega laika odpustila pozdrav Prezvizišenemu nadpastirju k njegovemu ustoličenju. — Tekom enega leta je to že četrta podružnica v naši župniji, ki je dobila nove zvone. Župnijska cerkev jih ima že naročene, peta podružnica jih pa posebej naroči. To priča, kako požrtvovalno je naše ljudstvo, če gre za čast božjo. Dal Bog, da bi zvonenje, ki se bo zopet kmalu razlegalo po vseh naših, dosedaj tako mrtvih hribočih, v našem ljudstvu poživilo pravo versko prepričanje.

Gospodarstvo.

KMETIJSKA DELA V MESECU AVGUSTU.

Doma na dvorišču in pri živini. Eno najvažnejših opravil v avgustu je mlatev žita, Vršimo jo s cepcem, z živinsko vprego na vitelj, z elektromotorjem ali pa z lokomobilom (parna mlatev z elevatorjem). Najdražje je ročno delo, ki je 11 krat dražje od dela lokomobile. — Toda vsak posamezen mali kmetovalec si ne more nabaviti takšnega dragega stroja. Tudi bi za enega samega ne imel toliko vrednosti, kakor za več gospodarjev skupaj, ker bi ga ne mogel dovolj izrabiti. Moral bi založiti preveč kapitala, ki bi se ne obrestoval. Zategadelj bi bilo želeto, da bi se mali kmetje strnili v kmetijske zadruge ter nabavili kmetijske stroje zadrudnim potom. Le na ta način bi mogli vršiti mlatev najhitreje in najceneje. Zmlačeno žito moramo premešavati, da se ne ogreje in ne pokvari.

Zivinske staje, osobito svinjske hleve držimo čiste in hladne. Skrbimo, da bodo nastlani zmiraj s svežo slamo. Dobro jih je tudi pobeliti z apnenim beležem. S tem bomo obvarovali svinje pred različnimi boleznimi. Kdor pusti ležati živino v lastnem blatu je neprijatelj živine in ne bo imel sreče v živinoreji.

V avgustu je čas za utrjevanje telesa s pogostim kopanjem na prostem. Vodne in solne kopeli menjaje prijajo človeškemu zdravju.

V vinogradu. Začnimo prikrajševati vrhunec vinske trte, da more solnce močneje vplivati na grozdje. To spoznamo po tem, ako vršiči več ne kimajo, ampak stoji že bolj pokoncu. Prikrajševanje se vrši na ta način, da odrežemo s škarjami vse mladike približno 2 dm nad najvišjim, to je 1.80 do 2 m dolgim koljem. Prezgodnje in premočno prikrajševanje mladik bi imelo to posledico, da bi pognali številni zalistniki, ki bi čez nekoli-ko časa zahtevali ponovno prikrajševanje. Razen tega poganja zalistje vselej na račun rezervnih hranilnih snovi in tvori neprestano nevarnost za razširjanje peronospore. Čuditi se je, da nekateri vinogradniki vršijo prikrajševanje vrhuncev že v mesecu juliju, med tem ko z drugimi nujnimi opravili, kakor kopjo, škropljenjem in žveplanjem radi zaostajajo. Tu prezgodaj, tam prepozno, to je ravno isto kakor preveč in premalo. Od peronospore ali pikca močno napadene vršiče je takoj iz vinograda odstraniti in sežgati. Skropimo vinsko trto

četrtič, ako peronospora s tretjim škropljenjem nismo zaustavili. V tem slučaju škropimo predvsem grozdje in vrhunce. Mešanici pridenemo salojidina ali koloidnega žvepla, ako hočemo škropiti obenem tudi proti oidiju. Dovršimo tretjo kop. Ako pa tega vsled pomanjkanja delavnih moči nismo mogli storiti, tedaj spravimo vsaj vso travo iz vinograda. Napačno je, sušiti travo med trsem ali jo celo obešati na trse, kakor sem videl v enem največjih vinogradov ljutomersko-ormoškega predela. Omenim naj še odgovor nekega tamošnjega viničarja, katerega sem prejel na moje vprašanje, zakaj niso kopali druge kope. Odgovor me je presenetil in je značilen za razmere, ki vladajo povsod tam, kjer oskrbnik nima niti predlike od umnega kmetijskega gospodarstva. Odrvnil je, da mu je leželo na tem, če pridelajo čim več trave v vinogradu, da lažje redijo svojo živino. Ali še gojimo vinograde potemtakem za pridelovanje vina, ali pa jih imamo za pridelovanje sena in plevela? — Tisti vinograd, kjer se opušta druga kop bodo po preteku nekaj let oslabei in zahtevali obnovitev.

V sadonosniku. Poletno sadje dozoreva. Od jabolk zore poletni beličnik, beli in rdeči astrakan, virginski rožnik, šarlamovček, poletna parmenka, grafenšteinc, od brusik pa zelena Magdalenka, kimavka, šparovka, solnograška, rjavka, wiliamovka, kongresovka. Mnogo pametnejše je, če sadje sušimo ali pa delamo iz njega mezo, kakor če ga predelavamo v pijačo. Uporaba sadja pri nas prav gotovo ni takšna, kakršna bi morala biti. Napačno bodo torej ravnali vsi tisti, ki bodo ob letošnji slabi sadni letini predelali svoje sadje v sadjevec ali celo v žganje, mesto, da bi ga posušili. Iz slabjšega sadja, ki pred časom odpada, lahko naredimo kis, ki je vsakakor boljši od nezdravega esenca, ki ga kupujemo v trgovinah. Poletno sadje je obrati vsaj en teden prej, predno je postalo na drevesu užito, ako ga hočemo obdržati dalje časa nepokvarjenega. Mi razlojujemo med zrelostjo na drevesu in užito zrelostjo. Drevesno zrelost doseže poletno sadje, ko začne odpadati prvi piškavci in ko posamezni črvivi sadovi na drevesu porumene, dočim so drugi sadeži še zeleni. Na peške v peščišču, ki naj bi bile rujave ali črne, se ni toliko ozirati. V shrambi pozoreva sadje že v nekaj dneh in je mnogo okusnejše, nego tisto, ki popolnoma dozori na drevesu. Ako ga pustimo dozorevati na drevesu, nam polagoma popada vse na tla in zaleže prav malo, ker se ali razbije, ali pa ga pobero drugi ljudje. Veje močno obloženega drevja je treba podpreti z rogovilami, da se ne odlomijo pod težo z vsakim dnem se debelečega sadja. Odpadlo nezrelo in nerazvito sadje pobirajmo enako kakor v mesecu juliju in ga kuhajmo svinjam. V takšnem trebežu se nahaja zalega raznih škodljivcev, ki jih na ta način najložje in najbolj zanesljivo pokončamo. Sedaj je že čas, da začnemo misliti na nove nasade. Zanikern je gospodar, ki se še le na sejmu, ko zagleda sadno drevje spomni, da je treba saditi. — Precepljena drevesca pregledajmo in odstranimo divje poganjke, ki so pognali iz debla. Enako odstranimo tudi pregoste žlahne mladice, da zadobe druge več zraka in svetlobe.

V drevesnici vršimo očeslanje ali okulacijo. Pri tem poslu moramo paziti na vreme in vlago. Ob dolgotrajni suši, ob mrzlem in deževnem vremenu ne okulirajmo, ker se slabo obnese. Zadostna vlaga v zemlji in toplo solčno vreme vplivata ugodno na uspeh okulacije. Okulacija se obnese samo takrat, ko so divjaki muševni in se koža rada odluča. Najboljši je enoletni in dvoletni les. Star les ni za okuliranje.

Na polju in travnikih. Orjimo strniščno brazdo ali praho takoj po žetvi ozimine. Sejmo repo, setev ajde smo opravili že prejšnji mesec. Ajda vsejana šele v avgustu, v naših krajih le redkokada dozori. Okopavajmo mrkev in peso. Mrkev prebranam brez škode tudi z navadno brano. Spravljajmo fižol, grah, bob, lečo in drugo sočivje pravočasno, da ne splesni na tleh ob vlažnem vremenu. Izvažamo gnoj za ozimino. V prvi polovici meseca avgusta, ko so dorastli gomolji, kopamo rani krompir. Krompir moramo spraviti, ko je nadzemni del rastline porumenel in se začel sušiti.

Na travnikih kosimo drugo ali otavno košnjo. Ako smo seno kosili zgodaj in ni primanjkovalo moče, tedaj bomo imeli prav lepo otavo, na boljših in gnojnih travnikih pa še otavič. Za hitrejše spravljajanje otave so kosilci zelo na mestu, da smo od vremena bolj neodvisni, kajti v tem času je vreme čestokrat nestanovitno. V drugih shrambah otava kaj rada plesni; zato jo je treba posušiti kar najboljše.

Na vrtu. Sadimo endivijo, da bomo imeli dovolj salate za zimo. Sejmo špinačo, repinčelj in zimsko salato. Setev zimske salate nikakor ni prezgodaj, če računamo, da potrebujejo rastlinice 6 tednov, predno so godne za presaditev in jih je treba pozneje še okopati, da se pred zimo dobro vkoreninijo. Sejmo še zimski karfijol, rudeče zelje, kolerabo in drobnjak (šnitlih), katere zelenjava ostane čez zimo na prostem in je v rani pomladi za rabo. Gosenice od kapusovega belina pokončujmo na zelju. Mladenke na vasi in cvetličarke sejeje mačehee in sadijo tulipane in narcise.

V kleti. Opravila, kakor dolivanje vina in žveplanje praznih sodov, veljajo kakor za druge mesece. Ako vino razpošiljamo, tedaj imamo opraviti večkrat s pokvarjenimi sodi, ki so bili dalje časa na potu. Posebno pazimo posvetimo očetnim glicivam. Nabimo potrebne mloge čepov, pilk in drugih kletarskih potrebščin, ki jih rabimo v času trgatve. Dober kletar gotovo ni tisti, ki hodi še pet dni po prešanju z vago moštnico v rokah in se čudi, zakaj mošt ne vsebuje toliko sladkorja, kakor prvi dan. Dober kletar mora poznati bistvo alkoholnega vrenja in razen tega vedeti še veliko drugega. V kleti, kjer leži čez 500 hl vina, ne sme manjkati

priprav, kakor natege, s katero se naj daje vino na pokušnjo. Paziti moramo, da potom natege ne prenesemo birso iz enega sode v drugega. Tudi ne dolivajmo zdravega vina s pokvarjenim ali vinom nasprotujočih svojstev. Ni čuda, če pri takšnem ravnanju izgube prvotno fina vina polagoma značaj dotične sorte.

V čebelnjaku. Ako je bilo ugodno vreme in paša ob cvetu lipe bogata, tedaj moremo nekaj polnih satnikov izvežati. Prazne satnike, katerih ne rabimo, denimo v omaro in jih žveplajmo vsakih 14 dni, da se črvi ugonobijo. Skrbimo za nasade medonosnih rastlin, kakor lipe, akacije, divjega kostanja, vrbe i. dr.

Če julij včasih vreme zadrži, In ni odpiral kljunčka petelin, Avgust meglavje mračno razprši, V nižavi da ne žalosti se sin, Mlatilnice, sam Bog vas je poslal, Ratar hvaležen slavo poje vam; Naj bi še siromaku pravo dal Do zemlje, ki jo obdeluje sam.

Vekoslav Štampar.

STANJE GORIC.

Topli in in solnčni dnevi zadnjih tednov so gorice precej popravili. Jagode so dosegle debelost graha. — Dolgotrajno mrzlo in deževno vreme meseca junija pa je vendar veliko škodovalo, ker grozdje ni pravilno odcveto in so «črvi» naredili občutno škodo. Največ je trpela mala graševina ali renski rizling, ki se je skoro popolnoma osipal, močno prizadet je tudi burgundec in žlahtina, deloma tudi traminec, rulandec in silvanec, precej dobro pa so prestale slabo vreme: laška graševina, šipon ali mozler, ki pa kaže mnogo drobnih, neoplojenih jagod, potem muškati silvanec, belina, ranfol, plavec, in druge vrste. V splošnem se lahko trdi, da kaže grozdje vsled slabega cvetnega časa dve do tri vrste jagod. To bo v jeseni neugodno vplivalo na kakovost vina, kajti ene jagode bodo dosegle popolno zrelost, druge zaostale pa ne. Sijajno vreme meseca avgusta in septembra pa še marsikaj lahko popravi. Toča je v mnogih vinogradnih krajih naredila občutno škodo. Vsled velikega deževja in megle je nastopila tudi peronospora, akoravno so vinogradniki prav marljivo zatirali s škropljenjem to bolezen. O plesnobi ali pepelu dosedaj ni veliko pritožb, pač pa se je bledica ali kloroza na več mestih pojavila z apneno zemljo; tudi črni pikec nagaja bolj kakor druga leta. Vinogradniki škropijo sedaj tretjkrat, povežujejo, žveplajo in se pripravljajo na tretjo kop. Solnčno vreme jim je vzbudilo zopet nekaj nad.

Vinske cene so stalne, akoravno se ni opaziti živahnih kupčij. Pod 15—16 K za liter ne proda niko, kajti povprečne cene za navdno blago se gibljejo med 16—18 K liter, boljše 7—8 odstot. blago pa stane 18—20 K. Sortirana vina letnik 1922 se plačujejo po 20—25 K. Letnik 1921 je že zelo redek in stane povprečno 40 K, boljše vrste 45—50 K.

V drugih je slabo vreme istotako neugodno učinkovalo na vinograde. V deželah sedanje Nemške Avstrije, ki so bile prej naše najboljše vinske odjemalke, je razun deževja tudi uničil precej nasadov. Povprečno stane tam liter navadnega domačega vina 5—6000 K, ali pa po našem denarju 6—8 D ali 24—32 K. Dvoposestniki, to so tisti, ki imajo gorice tam in tu in ne plačajo carine, pravijo, da so zadovoljni. Stara vina letnika 1921 stanejo 10—12000 aK, po našem 52—64 K. Stojimo torej pod pariteto. Kje tiči vzrok? Nemška Avstrija je za uvoz italijanskih vin znižala carino na polovico, to je na 30 zlatih kron. Vendar pa so jim vina še predraga z ozirom na valutno razmerje. Ali Jugoslavija ne bi mogla pod istimi razmerami najti izhoda posebno, ko rabi Avstrija naše žito in živino?

VRŠIČENJE.

Vršičenje se vrši v sredini meseca avgusta, da se zmanjša senca na tleh, ter damo spodnjemu, v bližini grozdja se nahajajočemu listju več svetlobe, ker ta pospešuje asimilacijo in zorenje grozdja (tvorba škroba v sladkor).

Tudi na spodnjih delih mladik se nahajajoče oči se boljše razvijajo, kar je posebnega pomena, ker se nad temi reže v prihodnji spomladi na rodni les.

Vršiči se najbolje ob zgoraj navedenem času, ker je nastala gonilna moč slabjša in novi izgon pod vrhom sploh ne nastane ali pa zelo slab; temu se naj izognemo, ker bi radi potroška rezervnih snovi oslabei trs; novo nastali vršički oziroma zalistniki se morajo še enkrat prikrajšati. Ti so posebno občutljivi za peronosporo in grozdno plesen ali oidij, ter zahtevajo celo še ponovno škropljenje in žveplanje.

Kot znak za pravočasno vršičenje nam služi od spodaj začeta rjavost mladik in stegnjenost mladicih vrhov.

Vršičenje o tem času ima tudi to prednost, da nudi previseče mladje spodnjim delom trsa zavetje proti toči. Pri vršičenju se trs otrobi, to je, nahajajoče se neprikrajšane ali vnovič izrastle zalistnike prikrajšati. Mladike, katere še niso dosegle visokost kola ali one, ki molijo iz trsa, se tudi prikrajšajo; kjer je potrebno, se poveže mladje.

V pregostih nasadih, kjer je lega nizka in bujna rast povzroči preveč sence, se napravi, oziroma dobi za vršičenje — izjema, to je delo se opravi poprej, kakor navadno. Tukaj je namreč nevarnost, da vsled premočnega obsenčenja in vlažnega zraka med trsi nastopi zgodnja peronospora in oidij, pa tudi gniloba grozdja, oziroma spodnji listi požoltijo, kar ovira asimilacijo.

Seveda je potrebno pri zgodnjem vršičenju poznejše površičenje (Nachgipfen).

Če odpadejo spodnji listi vsled rdečega smodu (roter Brenner), takrat se morajo zgornji deli trsa s svojimi listi pustiti, da ne trpi preveč prehrana trsa; v tem slučaju se ne vršiči ali se celo visoko vrhi porežejo, med tem, ko se navadno samo na eden peden nad kolom ali pri brajdah in špalirjih nad zgornjo etažo poreže.

J. Blažević.

Zitni trg. V prometu z žitom vlada zastoj. Izvoza ni, trgovci pa še čakajo z nakupovanjem, da se cene ustalijo, ker so doslej vedno lavirale. Cene so še vedno visoke, vsled padanja dinarja pri novem žitu pa se še niso ustale.

Pšenice se je prodajala po 350 do 370 dinarjev za 100 kg franko postaja v Vojvodini.

Rž prihaja na trg samo iz Bačke. Cena 320 dinarjev za 100 kg.

Ječmen je prišel na trg iz Macedonije (samo za krmo) po 260—270 din., boljši pa iz Vojvodine za pivovarne po 290 din. za 100 kg.

Oves. Promet jako slab, Novi oves se je prodajal po 300 din., stari pa po 312 din. za 100 kg.

Koruza pada v ceni. Prodajalci so jo ponudili po 280—290 din., toda kupcev je bilo malo.

Moka iz stare zaloge se ponuja po 625—660 din. po kakovosti. Moka iz novega žita za mesec avgust in september po 615—625 din.

Otrobi z vrečami vred 140—150 din. za 100 kg.

XIV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hm. nasadov doma in drugod. Zatec, CSR., dne 19. julija 1923. Zadnji čas so se cene za hmelj vnovič dvignile za 200 čH. Največ se je prodalo po 2400 do 2500 čK, za 50 kg. Nakupovanje se je malo ustavilo, ker so odjemalci deloma križi. Hmelj iz leta 1921 se plačuje po 1800—1900 čK za 50 kg. Pri večji ponudbi in manjšem povpraševanju je razpoloženje mirno, cene pa nespremenjene in črvste. Pred tremi dnevi je nekoliko deževalo, pa je zemljo komaj na 6 mm premočilo. Temperatura je nekoliko padla in dnevi so manj vroči; vsled tega se je grozeča katastrofa nekoliko ustavila. Škropljeni nasadi so zeleni in se pripravljajo na cvet. Tisoč kope v neškropljenih nasadih je pa že usahnilo in so torej izgubljeni. Letina v oškropljenih nasadih bo pa le potem normalna, če bo izdatno deževalo. Muh in uši je sicer nekoliko manj, vendar je po mrčesu povzročena škoda že tako velika, da se ne bo dala popraviti. Ni še gotovo, ali bomo pridelali polovico lanske žetve. «Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung».

XV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hm. nasadov doma in drugod. Zatec, CSR., dne 21. julija 1923. Naš zastopnik je prepotoval ves okoliš in nam poroča sledeče: 1. Ob Ogri se je ohranilo dosežanje dobro stanje — le nekateri kraji so izvzeti. V obeh dolinah v češki šumarski okolici se je hm. rastlina nepričakovano izboljšala, nasadi so tu lepo zeleni, so brez mrčesa in obljubujejo, da bodo dali normalno množino, četudi manj kot v minulem letu. Slabi nasadi so tu v manjšini. Okolica Horosedel in Herrendorf in vsa zgornja dolina ob Goldbachu se je pa izdatno poslabšala. V spodnji dolini Goldbacha je stanje nekoliko boljše. Vobče se lahko reče, da je hmelj sicer v rasti napredoval, vendar se je pa upanje na normalno letino zelo poslabšalo. Mnogo tisoč rastlin usahuje in je že usahnilo. Mrčes se je sedaj lotil vrhov. Če ne bo kmalu izdatnega dežja, potem bo naša letina prav pičila. Lani smo pridelali 84.000 stotov a 50 kg, letos pa bomo komaj polovico tega pridelali — in to le pri najugodnejšem vremenu. Pri vsem tem pa bode merodajno vreme prihodnjih 14 dni. Na hmeljskem trgu je nastalo bolj mirno in cene so se za 200 čK znižale. Če pa vročine ne bo konec in če ne pride izdaten dež, se bo pa vsa kupčija zopet oživila, ker so zaloge zelo pičle in ker hmeljarji ne silijo k prodaji. Dvema velehmeljarjema se je v predprodaji zamanj ponujalo 3000 čK za 50 kg (1 čK je D 2.83 to je 11.32 jK, torej 1 kg po 679.02 jK. — Savez hm. društev.

Vrednost denarja: Ameriški dolar stane 93.50 din., 100 francoskih frankov stane 556—560 din., za 100 avstrijskih kron jeplačati 0.134—0.1345 din., za 100 čehoslovaških kron 284.5—285.5 din., za 100 nemških mark 0.0008—0.001 din. in za 100 laških lir 416—418 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.80 centima. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 20 točk.

Dopisi.

Rajhenburg. Naša podružnica sv. Jakoba nad Rajhenburgom si je že nabavila tri zvonove. Lanskega leta smo dobili enega, letos pa še ostala dva, ki sta bila pripeljana obenem z zvonovi župne cerkve v Rajhenburgu ter z njimi vred blagoslovljena od č. g. opata trapistov. Drugi dan sta bila odpeljana na hrib sv. Jakoba, v nedeljo, dne 22. julija, smo jih pa med sviranjem godbe potegnili v zvonik. Največ zaslug za nabavo zvonov pri tej podružnici si je pridobil veleposestnik v Donškem in cerkveni ključar g. Jožef Radej. Cerkev sv. Jakoba je sedaj popolnoma prenovljena.

Draginja narašča. Vkljub temu se v novo otvorjeni trgovini Franc Senčar, Ljutomer—Mala Nedelja prodaja razno oblačilno, špecijsko in drobno blago vsled ugodnega nakupa po izredno nizkih cenah. Prepričajte se.

800 2—1

P. n. občinstvo se ponovno opozarja, da upravnštva na vprašanja brez priložene poštnine ne odgovarja.